

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Аналізується правова природа норм будівельного права, досліджуються законодавство з питань містобудування і його складова – просторове планування, ознаки і види просторового планування, адміністративно-правове регулювання просторового планування. Наведено загальну характеристику просторового планування. Проаналізовано різновиди просторового планування – планування території на наднаціональному, державному, регіональному та місцевому рівнях. Розглянуто нові адміністративно-правові сервіси: Єдину державну електронну систему в сфері будівництва, її компоненти: Реєстр будівельної діяльності, електронний кабінет, портал електронної системи тощо. Зазначено, що імплементація цих інструментів дала змогу частково вирішити проблему відсутності консолідованої інформації про учасників будівництва, забезпечити інформованість суспільства про стан та життєві цикли об'єктів будівництва. Зроблено висновок про необхідність доповнення містобудівного законодавства такими поняттями: планування території, проект забудови території, схема планування території, функціональне використання і призначення території. Наголошено на необхідності удосконалення такого правового механізму просторового планування, як громадські слухання, що забезпечить баланс інтересів різних учасників будівельного процесу.

Ключові слова: просторове планування, будівельне право, містобудування, адміністративно-правові норми в просторовому плануванні, види просторового планування, адміністративно-правові сервіси, громадські слухання.

Shparyk Yuriy. Spatial planning as an object of administrative and legal regulation

The article is devoted to spatial (urban) planning, administrative and legal regulation of spatial planning mechanisms, its types. The article provides a general description of spatial planning, describes the legal nature of urban planning law norms, and emphasizes the dominant role of administrative law norms in regulating urban planning activities. It has been established that

Ukrainian urban planning law is regulated according to the model of German public law, which consists of two parts: 1) the law regulating construction planning; 2) the law regulating individual construction and the procedure for issuing construction permits. Such types of spatial planning as territorial planning at the supranational, state, regional and local levels are analyzed.

The article reviews administrative and legal services as components of the urban planning cadaster: the Unified State Electronic System in the field of construction and its elements: the Register of construction activities, an electronic cabinet, an electronic system portal, etc.

The article concludes that urban planning legislation should be supplemented with such terms as territorial planning, territorial development project, territorial planning scheme, functional use and purpose of territories. This will ensure the further development of administrative and legal regulation of the institute of spatial planning. The need to improve such a legal mechanism of spatial planning as public discussion is emphasized, which will ensure a balance of interests of various participants in the construction process.

Key words: *spatial planning, construction law, urban planning, administrative and legal norms in spatial planning, types of spatial planning, administrative and legal services, public discussion.*

Постановка проблеми. Економічний та соціальний розвиток країни неможливий без розвитку містобудівної сфери. Одним із головних напрямів державного управління і державного регулювання у цій сфері є просторове планування територій, що регламентується низкою спеціальних нормативно-правових актів, спрямованих, серед іншого, на адміністрування певних видів діяльності у містобудуванні. Характерною ознакою цих актів, як показує їх аналіз, є наявність колізій між ними, недостатність або невідзначеність понятьно-категорійного апарату, відсутність єдиного кодифікованого законодавчого акта у сфері містобудування.

Проблематиці адміністративно-правового регулювання відносин у сфері будівництва присвячено незначну кількість наукових досліджень, які, за певним винятком, не мають системного характеру. Просторове планування територій як відносно самостійний правовий інститут висвітлюється в цих дослідженнях фрагментарно, в контексті інших суміжних знань про містобудування.

Відсутність комплексних науково-правових досліджень механізму просторового планування територій, наявність численних колізій у законодавстві про містобудівну діяльність, а також резонансні суспільні конфлікти навколо об'єктів будівництва зумов-

люють необхідність подальших наукових розробок щодо вказаних проблем.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Проблематиці адміністративно-правових відносин у сфері містобудування присвячена низка монографічних і дисертаційних праць (М. Гарат, О. Курчин, О. Стукаленко, Р. Мельник, Є.Неборський, М. Околович, В. Слончак, Ю. Тарасюк, Т. Коломоєць, В. Колпаков, К. Рибак). О. Стукаленко досліджувала будівельну галузь як підгалузь адміністративного права і в загальних рисах розглядала її окремі складові: інститути правового статусу суб'єктів адміністративно-будівельних правовідносин; планування територій України; прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта; ліцензування та дозвільні процедури у будівельній галузі; державний архітектурно-будівельний контроль; адміністративна відповідальність у будівельній галузі тощо [1, с. 43, с. 79]. Предметом досліджень М. Околович було адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування, в контексті якого розглядалася така правова категорія, як містобудівна діяльність, що визначається тлумачними словниками як теорія і практика планування і забудови міст [2, с. 32]. Т. Коломоєць і В. Колпаков досліджували адміністративно-правові норми в будівельному праві, відзначаючи при цьому наявність норм і методів різної юридичної природи, що регулюють будівельну сферу, зокрема притаманних адміністративному, господарському і цивільному праву [3, с. 15]. К. Рибак дослідила адміністративно-правове регулювання інституту планування територій за допомогою цілої низки нормативно-правових актів, здійснивши при цьому аналіз всієї ієрархії планувальних документів, передбачених цими актами [4, с. 111-142].

Натомість просторове планування як окремий правовий інститут містобудівного права досі детально не досліджувався, на теоретичному рівні на даний час відсутнє комплексне розуміння правової природи просторового планування, його ознак та основних елементів.

Мета дослідження полягає у визначенні сутності і змісту просторового планування як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Досягнення мети обумовлює виконання наступних завдань: визначення поняття «просторове планування»; аналіз видів просторового планування як адміністративно-правової кате-

горії; дослідження чинного та перспективного нормативно-правового регулювання просторового планування, визначення шляхів та напрямів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Переважна більшість фахівців відносить до сфери адміністративно-правового регулювання весь спектр суспільних відносин, які формуються в ході діяльності органів виконавчої влади щодо реалізації покладених на них завдань і функцій держави [5, с. 67]. При цьому сам акцент державно-управлінської діяльності зміщується з владно-розпорядчої на публічно-сервісну, яка формується в процесі публічного адміністрування.

Для з'ясування сутності і змісту правової категорії «просторове планування» необхідно передусім ґрунтуватись на загальних поняттях будівельного, і зокрема містобудівного, права. В «Юридичній енциклопедії» зазначається, що будівельне право належить до галузевих утворень з комплексною юридичною природою. Провідними у їхній сукупності визнаються ті норми і методи права, які притаманні адміністративному, господарському і цивільному праву [6]. Відомий дослідник цих проблем О. Стукаленко визначає будівельне право як підгалузь адміністративного права, що регулює суспільні відносини управлінського та публічно-сервісного спрямування, які формуються в процесі публічного управління в будівельній галузі, і спрямоване на створення повноцінного середовища життєдіяльності людини [1, с. 35, 78]. Т. Коломоець і В. Колпаков акцентують увагу на розбіжності у розумінні природи будівельного права, що, на їх думку, не є аномалією і пов'язане як із складністю структури будівельної справи, так із наявними варіаціями у розумінні принципів побудови галузевих конструктів підгалузей адміністративного права [3, с. 17].

У даному контексті варто погодитися з поглядами вказаних дослідників щодо домінуючої ролі норм адміністративного права в регулюванні містобудівної діяльності загалом і просторового планування зокрема.

З метою визначення таких понять, як «містобудування» або «містобудівна діяльність», слід проаналізувати нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності, зокрема закони України «Про регулювання містобудівної діяльності» [7], «Про основи містобудування» [8], «Про архітектурну діяльність» [9].

Законом України «Про основи містобудування» від 16 листопада 1992 р. №2780-XII, зокрема, встановлено, що містобудування або містобудівна діяльність – це цілеспрямована діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян по створенню та підтриманню повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проєктування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури.

Стосовно терміна «просторове планування» слід зауважити, що він вперше запроваджений в обіг Європейською хартією регіонального/просторового планування (Торремоліноська хартія), прийнятою в 1983 році. Дана хартія визначає просторове планування як вид управлінської діяльності, спрямованої на досягнення збалансованого регіонального розвитку та раціональної організації економічного простору відповідно до загальної стратегії того чи іншого макрорегіону та (або) держави загалом [10, с. 20-25].

Згідно із статтею 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI планування і забудова територій являють собою діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, яка передбачає: прогнозування розвитку територій, забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій, обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням, взаємоузгодження державних, громадських та приватних інтересів під час планування і забудови територій, визначення і раціональне взаємне розташування зон житлової та громадської забудови, виробничих, транспортних, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших зон і об'єктів, встановлення режиму забудови територій, на яких передбачено провадження містобудівної діяльності, розроблення містобудівної та проєктної документації, будівництво об'єктів, реконструкцію існуючої забудови та територій, збереження, створення та відновлення рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих територій та

об'єктів, ландшафтів, лісів, парків, скверів, окремих зелених насаджень, створення та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення, проведення моніторингу забудови, ведення містобудівного кадастру, здійснення контролю у сфері містобудування. І. Ігнатенко наведене вище поняття «планування і забудови територій» за своїм змістом слушно ідентифікує як комплексне просторове планування [11, с. 471].

Системний аналіз вищезазначених положень законодавства дає можливість констатувати подвійну природу публічного будівельного права, що складається двох із частини: одна регулює питання планування будівництва, інша – безпосередньо процеси будівництва. У цьому контексті слід звернути увагу на дослідження Р. Мельника щодо системи адміністративного права Німеччини, в якому він відзначає спрямованість будівельного права на узгодження інтересів індивідуальних забудовників та інтересів громадськості щодо запланованої під забудову земельної ділянки [12, с. 191]. Публічне будівельне право Німеччини складається з двох частин: 1) права, що регулює питання планування будівництва, до яких належать сфери містобудівного кадастру та землекористування, а також затвердження будівельних проєктів; 2) права, що містить будівельні вимоги щодо конкретних проєктів, а також порядок надання дозволів на проведення будівельних робіт. Тобто, як бачимо, вітчизняна містобудівна сфера в частині просторового планування регулюється за зразком німецького законодавства.

Аналіз норм і положень розділу III «Планування територій» Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» дає змогу визначити такі різновиди просторового планування, як планування територій на державному, регіональному і місцевому рівнях, а також окремих частин території України.

Також слід відзначити наявність просторового планування на наднаціональному або європейському рівні. Наприклад, Європейська хартія регіонального/просторового планування передбачає координацію політики регіонального/просторового планування на європейському рівні для досягнення цілей європейського значення та загального збалансованого розвитку [13, с. 3].

Просторове планування **на державному рівні** регламентує Генеральна схема планування території України, яка затверджена однойменним законом [14]. Вона визначає пріоритети та концептуальні вирішення планування і використання території країни, вдосконалення систем розселення та забезпечення сталого розвитку населених пунктів, розвитку виробничої, соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури, формування національної екологічної мережі.

Просторове планування **на регіональному рівні** здійснюється шляхом розроблення схем планування території Автономної Республіки Крим, областей та районів України.

Більш детально склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях регулюється однойменними державними будівельними нормами (ДБН Б.1.1-13:2021), редакцію яких було оновлено у 2022 році [15].

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», прийняті у 2019 році, регулюють планування і забудову територій населених пунктів та міжселенних територій на державному, регіональному та місцевому рівнях. Варто наголосити, що, на думку деяких авторів ДБН території адміністративно-територіальних одиниць та їх частин є головним об'єктом містобудівного проектування [16, с. 11].

За рішенням Кабінету Міністрів України нарізно розробляються схеми **планування окремих частин** території України: кількох областей, узбережжя Чорного та Азовського морів, гірських територій Карпат, територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, та інших територій із підвищеним техногенним навантаженням чи ризиком виникнення надзвичайних ситуацій.

Слід зазначити, що в травні 2022 року був прийнятий Закон України № 2254-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності» [17], яким врегульовано відносини стосовно комплексного відновлення областей та територіальних громад, що постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації.

Просторове планування **на місцевому рівні** здійснюється шляхом розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів

населених пунктів і детальних планів території, їх оновлення та внесення змін до них.

Містобудівна документація на місцевому рівні розробляється з урахуванням відомостей Державного земельного кадастру на актуалізованій картографічній основі у цифровій формі в державній системі координат у формі електронних документів, що містять базові й тематичні геопросторові дані.

Слід зазначити, що власне на місцевому рівні відбувається основна планувальна активність містобудування, яка безпосередньо відчувається звичайними громадянами та є неприхованою для їх сприйняття. Саме ця категорія містобудівної документації найбільш активно використовується забудовниками у просуванні резонансних проєктів містобудування [18].

Містобудівна документація на місцевому рівні покликана забезпечувати збалансований розвиток території територіальної громади, вирішувати в тому числі проблеми охорони навколишнього природного середовища і може виступати інструментом зниження та запобігання негативному впливу на землю та інші складові навколишнього природного середовища.

Натомість досить часто практичне застосування механізмів планування і забудови територій суттєво відрізняється від того, що декларують відповідні норми містобудівного законодавства. Ознайомлення з практикою Верховного Суду свідчить про порушення балансу між інтересами власників землі та правами мешканців територіальних громад, внаслідок чого виникають численні спори щодо ухвалених у цій сфері адміністративних рішень і затверджених проєктів будівництва [19].

Важливе значення для просторового планування мають адміністративно-правові сервіси, передбачені розділом III Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Вони є складовими містобудівного кадастру і безпосередньо стосуються просторового планування. Це, зокрема: Єдина державна електронна система у сфері будівництва, її компоненти; Реєстр будівельної діяльності; електронний кабінет; портал електронної системи тощо. Вказані сервіси покликані переорієнтувати принцип надання адміністративних послуг і суб'єкта їх надання на споживача і одночасно знизити корупційні ризики в прийнятті адміністративно-управлінських рішень у сфері будівництва.

Поступова імплементація та удосконалення цих систем дали змогу частково вирішити проблему відсутності консолідованої інформації про учасників будівництва, забезпечити інформованість суспільства про стан та життєві цикли об'єктів будівництва (починаючи з видачі містобудівних умов та обмежень і закінчуючи знесенням об'єкта будівництва) [20]. Слід зазначити, що процес удосконалення електронних систем повільно, але невпинно рухається вперед, забезпечуючи дрейф будівельної галузі у бік відкритості й прозорості процесів просторового планування і забудови територій [21].

Висновки. Системний правовий аналіз містобудівного законодавства, свідчить про необхідність його доповнення такими основними ключовими поняттями просторового планування: «планування територій», «проект забудови територій», «схема планування територій», «функціональне використання і призначення територій». Це забезпечить подальший розвиток адміністративно-правового регулювання інституту просторового планування.

Крім того, практика розробки та затвердження містобудівної документації на місцевому рівні неповною мірою відповідає вимогам раціонального використання земель, ефективного і збалансованого освоєння різноманітних територій. Є очевидною необхідність в удосконаленні правових механізмів просторового планування в напрямку посилення прозорості й збалансованості в ухваленні адміністративних і управлінських рішень.

У цьому контексті особливої уваги заслуговує вдосконалення правової регламентації громадських слухань щодо проєктів містобудівної документації на місцевому рівні, що є обов'язковим етапом під час затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів, а також детальних планів територій у межах та за межами населених пунктів.

Організація реальної, а не формальної участі громадян та їх об'єднань в обговоренні містобудівної документації під час проведення громадських слухань, створення більш ефективної системи противаг між інтересами учасників будівельного процесу і потребами мешканців територіальних громад забезпечить сталий розвиток територій та інфраструктури, оптимальне використання природних ресурсів і комфортне життя для населення.

1. Стукаленко О. В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: теоретико-правові та праксеологічні засади: дис. ... докт. юрид. н. Дніпро, 2016. 513 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0517U000029>
2. Околович М. Є. Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування: дис. канд. юрид. н. Одеса, 2018. 258 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0418U003688#!>
3. Коломоець Т., Колпаков В. Адміністративно-правові норми в будівельному праві. *Право України*. 2023. № 2. С. 15–32. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2023_2/pravo_2023_2-s1/
4. Рибак К. О. Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання: дис... канд. юрид. н. Київ, 2018. 275 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0418U003108>
5. Адміністративне право України: академічний курс: у 2 ч.: підруч. Київ: Юрид. думка, 2004. Т. 1: Загальна частина. 584 с.
6. Юридична енциклопедія. У 6 т. / Ю. Шемшученко та ін. Київ: "Укр. енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 1998. Т. 1: А-Г. 669 с.
7. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI: станом на 30 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
8. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р. № 2780-XII: станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
9. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV: станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>
10. Європейська хартія регіонального/просторового планування (Торремолі-носька Хартія). Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи / В. С. Куйбіда, В. А. Негода, В. В. Толкованов. Київ: Крамар, 2009.
11. Ігнатенко І. В. Просторове планування як інструмент управління територіальним розвитком громади: правові аспекти. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 130–135. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19508/1/Ignatenko_466-487.pdf
12. Мельник Р. С. Система адміністративного права України: дис. ... докт. юрид. н. Харків, 2010. 417 с. URL: <https://uacademic.info/en/document/0511U000052>
13. European Regional/Spatial Planning Charter: Charter of 25.01.1984 no. RecommendationNoR(84)2. URL: <https://rm.coe.int/native/09000016804c87cb>
14. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3059-III: станом на 18 лист. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>
15. ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»: Наказ від 30.12.2021 р. № 366: станом на 4 квіт. 2023 р. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3073513080773150091?doc_type=2
16. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»: Наказ від 26.04.2019 р. № 104: станом на 18 груд. 2023 р. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3260441209981634046?doc_type=2
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформуван-

ня сфери містобудівної діяльності: Закон України від 12.05.2022 р. № 2254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> **18.** Про затвердження детального плану території в межах вулиць Юрія Кондратюка, Михайла Майорова (Петра Калнишевського), північної та західної межі лісу в Оболонському районі м. Києва: Рішення від 10.06.2021 р. № 1455/1496. URL: <https://kmr.gov.ua/uk/content/rishennya-kyyyivskoyi-miskoyi-rady-3272> **19.** Постанова Верховного Суду від 20.03.2024 р. у справі № 810/726/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80632931> **20.** Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: Закон України від 17.10.2019 р. № 199-IX : станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> **21.** Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо запровадження Містобудівного кадастру на державному рівні: Постанова від 09.08.2024 р. № 909. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-realizatsii-eksperymentalnoho-proektu-shchodo-zaprova-a909>

References

1. Stukalenko O. V. Administratyvno-pravove zabezpechennia budivelnoi haluzi: teoretyko-pravovi ta prakseolohichni zasady: dys. ... d-ra. Yuryd. N. Dnipro, 2016. 513 s. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0517U000029> **2.** Okolovych M. Ye. Administratyvno-pravove rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti orhanamy mistsevoho samovriaduvannya : dysertatsiia na здobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk. Odesa, 2018. 258 s. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0418U003688#!> **3.** Kolomoiets T., Kolpakov V. Administratyvno-pravovi normy v budivelnomu pravi. *Pravo Ukrainy*. 2023. № 2. S. 15–32. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2023_2/pravo_2023_2-s1/ **4.** Rybak K. O. Mistobudivna diialnist yak ob'iekt administratyvno-pravovoho rehuliuвання : dysertatsiia na здobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk. Kyiv, 2018. 275 s. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0418U003108> **5.** Administratyvne pravo Ukrainy: akadem. Kurs: u 2 ch.: pidruch. Kyiv: Yuryd. Dumka, 2004. T. 1: Zahalna chastyna. 584 s. **6.** Yurydychna entsyklopediia / Yu. Shemshuchenko ta in. Kyiv: Vyd-vo “Ukr. Entsyklopediia” im. M.P. Bazhana, 1998. T. 1: A-H. 669 s. **7.** Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 17.02.2011 r. № 3038-VI: stanom na 30 cherv. 2024 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> **8.** Pro osnovy mistobuduvannya: Zakon Ukrainy vid 16.11.1992 r. № 2780-XII: stanom na 31 berez. 2023 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text> **9.** Pro arkhitekturnu diialnist: Zakon Ukrainy vid 20.05.1999 r. № 687-XIV: stanom na 31 berez. 2023 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> **10.** Yevropeyska khartiia rehionalnoho/prostorovoho planuvannya (Torremolinaska Khartiia). Zbirnyk «Rehionalnyy rozvytok ta prostrove planuvannya terytoriy: dosvid Ukraïny ta inshykh derzhav-chleniv Rady Yevropy»/ V. S.

Kuybida, V. A. Nehoda, V. V. Tolkovanov. Kyiv: Kramar, 2009. **11.** Ihnatenko I. V. Prostorove planuvannia yak instrument upravlinnia terytorialnym rozvytkom hromady: pravovi aspekty. *Pravo i suspilstvo*. 2022. № 3. S. 130–135. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19508/1/Ignatenko_466-487.pdf **12.** Melnyk R. S. Systema administratyvnoho prava Ukrainy: dys. ... d-ra yuryd. Nauk: 12.00.07. Kharkiv, 2010. 417 s. URL: <https://uacademic.info/en/document/0511U000052> **13.** European Regional/Spatial Planning Charter: Charter of 25.01.1984 no. Recommendation No R (84) 2. URL: <https://rm.coe.int/native/09000016804c87cb> **14.** Pro Heneralnu skhemu planuvannia terytorii Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 07.02.2002 r. № 3059-III: stanom na 18 lystop. 2012 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text> **15.** DBN B.1.1-13:2021 «Cklad ta zmist mistobudivnoi dokumentatsii na derzhavnomu ta rehionalnomu rivniakh»: Nakaz vid 30.12.2021 r. № 366: stanom na 4 kvit. 2023 r. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3073513080773150091?doc_type=216. DBN B.2.2-12:2019 «Planuvannia i zabudova terytorii»: Nakaz vid 26.04.2019 r. № 104: stanom na 18 hrud. 2023 r. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3260441209981634046?doc_type=217. **17.** Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo pershocherhovyykh zakhodiv reformuvannia sfery mistobudivnoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 12.05.2022 r. № 2254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> **18.** Pro zatverdzhennia detalnoho planu terytorii v mezhakh vulyts Yurii Kondratiuka, Mykhaila Maiorova (Petra Kalnyshevskoho), pivnichnoi ta zakhidnoi mezhi lisu v Obolonskomu raioni m. Kyieva : Rishennia vid 10.06.2021 r. № 1455/1496. URL: <https://kmr.gov.ua/uk/content/rishennya-kyivskoyi-miskoyi-rady-3272>. **19.** Postanova Verkhovnoho Sudu vid 20.03.2024 r. U spravi № 810/726/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80632931> **20.** Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia poriadku nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva ta stvorennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva: Zakon Ukrainy vid 17.10.2019 r. № 199-IX : stanom na 10 zhovt. 2022 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> **21.** Deiaki pytanniarealizatsii eksperymentalnoho proektu shchodo zaprovadzhennia Mistobudivnoho kadastru na derzhavnomu rivni: Postanova vid 09.08.2024 r. № 909. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-realizatsii-eksperymentalnoho-proektu-shchodo-zaprova-a909>

Shparyk Yurii. Spatial planning as an object of administrative and legal regulation

The article is devoted to spatial (urban) planning, administrative and legal regulation of spatial planning mechanisms, its types. The article provides a general description of spatial planning, describes the legal nature of urban planning law norms, and emphasizes the dominant role of administrative law norms in regulating urban planning activities. It is noted that a number of scientific studies are devoted to the issues of administrative and legal regulation

of relations in the field of construction, in which spatial planning as a separate legal institution, is covered in fragments.

It has been established that Ukrainian urban planning law is regulated according to the model of German public law, which consists of two parts: 1) the law regulating construction planning; 2) the law regulating individual construction and the procedure for issuing construction permits. Such types of spatial planning as territorial planning at the supranational, state, regional and local levels are analyzed.

The article reviews administrative and legal services as components of the urban planning cadaster: the Unified State Electronic System in the field of construction and its elements: the Register of construction activities, an electronic cabinet, an electronic system portal, etc.

The article concludes that urban planning legislation should be supplemented with such terms as territorial planning, territorial development project, territorial planning scheme, functional use and purpose of territories. This will ensure the further development of administrative and legal regulation of the institute of spatial planning. The need to improve such a legal mechanism of spatial planning as public discussion is emphasized, which will ensure a balance of interests of various participants in the construction process.

Key words: spatial planning, construction law, urban planning, administrative and legal norms in spatial planning, types of spatial planning, administrative and legal services, public discussion.